

ЕКСПЛУАТАЦІЙНА ПЛЕМІННА ЦІННІСТЬ ГЕНОТИПУ СВИНЕЙ

В.Ф.Зельдін*

Інститут тваринництва центральних районів УААН

На основі результатів досліджень цієї проблеми автор пропонує новий метод оцінки продуктивного довголіття свиноматок.

продуктивне довголіття, плодючість, собівартість одного поросяти, селекційна оцінка прижиттєвої продуктивності

Промислова технологія виробництва свинини поставила перед селекціонерами завдання по вивченню проблеми довгострокового використання високопродуктивних генотипів свиней у стаді. Але сама проблема є притаманною племінному свинарству, хоча для цієї галузі характерна швидка зміна поколінь. Якщо, наприклад, свиноматка, яка задовольняє селекціонера своїми фенотипічними ознаками, дає за 2–3 опороси 22–33 і більше поросят і вибуває із стада, це не повинно бути нормою. Така діяльність суб'єкта племінного свинарства спостерігається досить часто. Дослідження з питань можливості селекції свиней на тривалість господарчого використання довели цю можливість [1–4]. Позитивне вирішення проблеми продуктивного довголіття свиней, з модельними характеристиками продуктивного напрямку, пов'язане з вартістю народженого поросяти. Питання про собівартість народжених поросят, обраховували Е.В.Коряжнов і В.Д.Павлов (1975) і прийняли цей показник за повну амортизацію вартості свиноматки до першого опоросу. Для розрахунків автори взяли фактичні витрати комплексу “Кузнецовський” на придбання елітних племінних свинок у племзаводах Підмосков'я. Дослідженнями було встановлено, що собівартість одного поросяти при народженні закономірно знижується зі збільшенням тривалості перебування високопродуктивної свиноматки в стаді.

“Інструкція з бонітування свиней” за 2003 рік, як і всі попередні, починаючи з 1976 року, не сприяла вирішенню проблеми оцінки прижиттєвої плодючості свиноматки. Тому в практиці зоотехнік сам присвоює під час бонітування один і той же клас за різні показники продуктивності – плодючість і багатоплідність, які мають різну селекційну цінність. Наприклад, від свиноматки отримано за період її експлуатації в стаді, від 10 опоросів 100 життєздатних поросят. Її середня плодючість становить 10 голів, за що їй буде присвоєно 3 бали. Цей показник відповідає вимогам першого класу в I групі порід. Інша свиноматка має один опорос і багатоплідність 10 поросят. Рівень її продуктивності також буде оцінений в 3 бали по I групі по-

* Матеріал подається в якості обговорення і висловлює точку зору автора на це зоотехнічне питання.

рід, тобто за ознакою і ця матка відповідає I класу. Як бачимо, оцінка продуктивних якостей тварин досить уніфікована, а треба, щоб вона була диференційована, згідно з експлуатаційним рівнем продуктивності тварин. Ось чому, в умовах ринкової економіки, фундамент якої закладається в галузі племінного свиначства, питання про продуктивне довголіття свиноматок, треба вивчити ґрунтовно, спираючись на досвід господарств, де досить велика питома вага свиноматок з різним продуктивним довголіттям. У теоретичному плані, як вже було засвідчено, дане питання має тільки початкове висвітлення.

Позитивним елементом, який формує в стадах ефект продуктивного довголіття, може бути запропонована шкала оцінки – система оцінки генотипу, на основі положень “Інструкції з бонітування свиней, 2003 р.”. Нижче наводиться таблиця “Племінна цінність свиноматок”.

Племінна експлуатаційна цінність свиноматок (I, II, III груп порід)

Плодючість свиноматки, гол	Бонітувальний клас	Бал
100 і більше	еліта-рекорд	5
99 – 80	еліта	4
79 – 60	I	3
59 – 40	II	2
39 – 20	поза класом	1
19 – 10	без оцінки	0

Показник племінної експлуатаційної цінності свиноматки повинен бути додатковим показником оцінки тварини, рівним за значенням до інших. І ось тоді, зоотехнік господарства, при проведенні бонітування, повинен додавати до загальної суми балів ще й додаткові, що одразу змінить якісний склад маточного поголів'я – тобто буде проведена диференціація стада за показником плодючість, за усіма облікованими опоросами.

Такий підхід до оцінки адаптаційних здатностей генотипу, які відображені через експлуатаційну племінну цінність, стимулює селекціонерів на формування серед генотипів свиней, яких розводять за різних умов, технологій, генетично зумовлену здатність до продуктивного довголіття за рахунок цілеспрямованої системи комплектування основного стада. За рахунок цього, буде змінена вікова структура основного стада свиноматок, що в свою чергу позитивно впливає на зниження собівартості отриманого продукту галузі.

Бібліографічний список

1. Коряжнов Е. В. Разведение свиней в хозяйствах промышленного типа. – М.: Колос. – 1977. – С. 151 – 152.
2. Сухоруков В. Н. Интенсивное использование маточного поголовья свиней на комплексе. /Буклет. – М. – 1985.
3. Ухтверов М. П., Назаркин Г. М. Селекция свиней на продолжительность хозяйственного использования./ М.: Россельхозиздат. – 1988. – С. 76 – 85.
4. Маркушин А. П. Сроки использования сельскохозяйственных животных./ М.: Россельхозиздат. – 1983. – С. 12.

ЭКСПЛУАТАЦИОННАЯ ПЛЕМЕННАЯ ЦЕННОСТЬ ГЕНОТИПА СВИНОМАТОК

В.Ф.Зельдин

Институт животноводства центральных районов УААН

На основе результатов исследований данной проблемы автор предлагает новый метод оценки продуктивного долголетия свиноматок

THE SOWS GENOTYPE BREEDING VALUE

V.F.Zeldin

The institute of animal science of the central areas UAAS

This article presents the investigation results concerning the new evaluation method of the long-term sows reproductive capacity.

УДК 636.2.084.087.7

ПРОДУКТИВНІСТЬ І ВІДТВОРНА ЗДАТНІСТЬ КОРІВ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ ПРЕМІКСІВ У ЗИМОВИЙ ПЕРІОД

А.П. Золотарьов

Інститут тваринництва УААН

У статті наведено результати порівняльної оцінки стандартного та експериментального преміксів та ефективності їх дії на молочну продуктивність та відтворювальну здатність корів.

премікс, норма годівлі, молочна продуктивність, відтворювальна здатність

Організація годівлі високопродуктивних корів – одне з найбільш складних завдань у молочному скотарстві. У реалізації генетичного потенціалу високопродуктивних тварин одним з важливих факторів є рівень повноцінності їх годівлі, який визначається кількістю енергії, протеїну, інших органічних і мінеральних речовин, що поступають у організм, їхня збалансованість між собою і з потребою тварини. Згідно з сучасними деталізованими нормами годівлі раціони високопродуктивних корів необхідно балансувати за 24 елементами живлення, в тому числі за 14 мінеральними речовинами та 3-4 вітамінами [4].

Відсутність або нестача окремих мінеральних елементів, а також порушення їх співвідношення в раціонах призводить до зниження ефективності використання поживних речовин кормів і як наслідок – до зниження продуктивності. Корми Харківської області лише частково (на 40-60 %) задовольняють потребу тварин у мінеральних елементах. Їх нестачу доводиться усувати за рахунок мінеральних добавок у складі комбікормів [1-3].

Метою досліджень було розробити базовий рецепт преміксу на зимовий стійловий період для корів стосовно фактичного мінерального складу кормів біогеохімічного регіону північно-східної зони України на прикладі досвідного господарства “Гонтарівка” Харківської області і визначити ефективність його застосування.